

Forslag

til

Lov om ændring af arkivloven
(ret til indsigt i egne oplysninger)

§ 1

I arkivloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1201 af 28. september 2016, som ændret ved lov nr. 503 af 23. maj 2018 foretages følgende ændringer:

1. I § 30, stk. 3 udgår »er part i den sag eller«.

2. § 33 affattes således:

»§ 33. Tilladelse efter §§ 31 og 39 b kræver samtykke fra den afleverende myndighed, hvis

- 1) der for et dokument eller en arkivenhed er fastsat en længere tilgængelighedsfrist efter § 27,
- 2) en arkivenhed indeholder materiale af den karakter, der er nævnt i § 25, og tilgængelighedsfristen efter de nævnte bestemmelser ikke er udløbet, eller
- 3) en arkivenhed eller et dokument er yngre end 20 år.«

3. § 34 affattes således:

»§ 34. Tilladelse efter §§ 31, 32 og 39 b kræver samtykke fra Datatilsynet, hvis arkivenheden er afleveret fra en myndighed inden for den offentlige forvaltning og indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold og

- 1) tidligere behandling af oplysningerne har været omfattet af lov om behandling af personoplysninger, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, databeskyttelsesloven eller lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger eller
- 2) oplysningerne stammer fra et edb-register, der har været ført for den offentlige forvaltning.«

4. § 35 affattes således:

»§ 35. Tilladelse efter §§ 31 og 39 b kræver samtykke fra Domstolsstyrelsen, hvis arkivenheden er afleveret fra retterne og indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold og tidligere behandling af oplysningerne har været omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af

personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, databeskyttelsesloven og lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger.«

5. Efter kapitel 7 indsættes:

»Kapitel 7a

Ret til indsigt i ikke-umiddelbart tilgængelige arkivalier«.

6. Efter kapitel 7 indsættes i *kapitel 7a*:

»§ 39 a. En person kan over for et offentligt arkiv fremsætte begæring om indsigt efter artikel 15 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og § 15 i lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger i oplysninger, som er overført til opbevaring i det pågældende offentlige arkiv.

Stk. 2. Begæring efter stk. 1 skal angive den myndighed, der oprindeligt har behandlet de pågældende oplysninger.

Stk. 3. Begæring om indsigt videresendes af det pågældende arkiv til vedkommende myndighed, der træffer afgørelse efter bestemmelserne herom i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, databeskyttelsesloven og lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger.

Stk. 4. For så vidt angår begæring om indsigt i private arkivalier, som er afleveret til et offentligt arkiv, og som er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger, databeskyttelsesloven og lov om retshåndhævende myndigheders behandling af personoplysninger, træffer det pågældende arkiv afgørelse efter bestemmelserne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og de nævnte love. Begæringen skal angive den dataansvarlige, der oprindeligt har behandlet de pågældende oplysninger.

§ 39 b. En person kan over for et offentligt arkiv fremsætte begæring om indsigt i egne personlige oplysninger i papirarkivalier, jf. dog stk. 2-3 og §§ 33-35.

Stk. 2. I forbindelse med en afgørelse om indsigt efter stk. 1, kan det offentlige arkiv til beskyttelse af hensyn til øvrige enkeltpersoners private forhold fastsætte vilkår for den videre benyttelse af oplysningerne, jf. § 41.

Stk. 3. Såfremt vilkår ikke er fuldt tilstrækkelige til at beskytte hensynet til øvrige enkeltpersoners private forhold, kan det offentlige arkiv undtage oplysninger fra indsigten.

§ 39 c. Anmodning om indsigt efter § 39 b indgives til det offentlige arkiv, som er i besiddelse af de oplysninger, der anmodes om indsigt i.

Stk. 2. Rigsarkivaren træffer afgørelse i begæringer om indsigt efter § 39 b, som er indgivet til Rigsarkivet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen eller regionsrådet træffer afgørelse i begæringer om indsigt efter § 39 b, som er indgivet til kommunale arkiver eller regional arkiver.

§ 39 d. Den, der anmoder om indsigt efter § 39 b, skal godtgøre sin identitet.

Stk. 2. En anmodning om indsigt i egne oplysninger skal indeholde de oplysninger, som er nødvendige, for at kunne identificere de oplysninger, der ønskes indsigt i, herunder med angivelse af den myndighed, institution m.v., der har indsamlet eller behandlet oplysningerne om anmoderen, eller den sag, hvor de ønskede oplysninger findes.

Stk. 3. Lader oplysningerne sig ikke identificere, giver det offentlige arkiv meddelelse om dette til den, som har anmodet om indsigt.

§ 39 e. Det offentlige arkiv træffer snarest muligt afgørelse om anmodning om indsigt efter § 39 b.

Stk. 2. Er der ikke truffet afgørelse inden 15 dage, skal den, der har indgivet anmodningen, underrettes om årsagen hertil og om, hvornår en afgørelse kan forventes.

Stk. 3. De myndigheder, der er nævnt i §§ 33-35, afgør så vidt muligt inden 30 dage, om der kan meddeles samtykke. Foreligger en afgørelse ikke inden 30 dage, skal myndigheden underrette det offentlige arkiv om grunden hertil, og hvornår en afgørelse forventes at foreligge. Det offentlige arkiv underretter anmoderen herom.

Stk. 4. Afgørelse, dokumenter mv. ekspederes digitalt, medmindre borgeren i henhold til gældende regler er blevet fritaget.

7. § 42 ophæves.

8. *Kapitel 9* ophæves.

9. Efter § 43 indsættes i *kapitel 10*:

»§ 43 a. Rigsarkivets afgørelser efter § 39 b kan påklages til Kulturministeriet.

Stk. 2. Klagen indgives skriftligt til Rigsarkivet, der videresender klagen til Kulturministeriet ledsaget af den påklagede afgørelse og eventuelt materiale, der er indgået i sagens bedømmelse.«

10. § 46, *stk. 4*, affattes således:

»Stk. 4. Afleverede private arkivalier omfattes ikke af andre bestemmelser om offentlighedens adgang til aktindsigt end den aftale, der er nævnt i stk. 1, jf. dog § 46 a.

11. Efter § 46 indsættes:

»§ 46 a. Ret til indsigt i egne oplysninger efter § 39 b, stk. 1 omfatter også papirarkivalier, der er afleveret til et offentligt arkiv, fra private institutioner eller organisationer.

Stk. 2. Retten til indsigt efter stk. 1 er begrænset til oplysninger, der findes i form af systematiske fortegnelser eller dokumenter i individuelle klient-, elev-, beboer- eller patientsager.«

12. § 51, stk. 1, affattes således:

»Med bøde eller fængsel i indtil 6 måneder straffes den, der overtræder § 40 eller vilkår fastsat i medfør af § 41 eller § 39 b, stk. 2.«

§ 2

»Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2020.

Stk. 2. Ikke afgjorte ansøgninger efter arkivlovens § 31, som er indgivet før lovens ikrafttræden, og som herefter vil være omfattet af § 39 b, behandles efter de nye regler.«

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Loven kan med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger, ved kongelige anordning sættes i kraft for sager, der er eller har været under behandling af rigsmyndighederne.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Gældende ret

2.1.1. De offentlige arkiver og opbevaring af arkivalier

2.1.2. Arkivaliernes tilgængelighed

- 2.1.3. Adgang til ikke-umiddelbart tilgængelige arkivalier
- 2.1.4. Sager indeholdende følsomme personoplysninger om tredjepart
- 2.1.5. Straffebestemmelser
- 2.1.6. Klageadgang
- 2.1.7. Særligt om private arkivalier
- 2.1.8. Sagsbehandlingsfrister
- 2.1.9. Særligt om betaling for arkivadgang på Rigsarkivet
- 2.1.10. Særligt om ret til indsigt i egne oplysninger i digitale arkivalier
- 2.1.11. Ret til indsigt i egne oplysninger efter anden lovgivning

2.2. Kulturministeriets overvejelser

- 2.2.1. De offentlige arkiver og opbevaring af arkivalier
- 2.2.2. Adgang til ikke-umiddelbart tilgængelige arkivalier
- 2.2.3. Sager indeholdende følsomme personoplysninger om tredjepart
- 2.2.4. Klageadgang
- 2.2.5. Særligt om private arkivalier
- 2.2.6. Særligt om betaling for arkivadgang
- 2.2.7. Særligt om ret til indsigt i egne oplysninger i digitale arkivalier

3. Økonomiske, administrative og implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

6. De miljømæssige konsekvenser

7. Forholdet til EU-retten

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

9. Sammenfattende skema

1. Indledning

Borgernes frie og uhindrede adgang til oplysninger om dem selv i offentlige journalsystemer og databaser m.v. må anses som en retlig hjørnesten i et åbent og demokratisk samfund. Lovbestemte regler om ret til indsigt i egne oplysninger har grundlæggende til formål at sikre borgerne et eksplicit retskrav på adgang til oplysninger om dem selv, som befinder sig i myndighedernes varetægt.

Ved indførelse af en bestemmelse om ret til indsigt i egne oplysninger i arkivloven etableres der således en retlig tilstand på linje med øvrig lovgivning, hvor borgerne sikres en lovhjemlet ret til at se og benytte oplysninger om dem selv, som opbevares i på arkiv hos de offentlige arkiver.

En fri og uhindret adgang til egne oplysninger må i øvrigt ses i sammenhæng med de frihedsrettigheder, som følger af bl.a. databeskyttelsesforordningen (GDPR) og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Grundlæggende skal en ny bestemmelse i arkivloven om ret til indsigt i egne oplysninger give borgerne en fri og uhindret adgang til egne oplysninger, som befinder sig hos Rigsarkivet eller hos øvrige offentlige arkiver omfattet af arkivloven.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Gældende ret

2.1.1. De offentlige arkiver og opbevaring af arkivalier

De offentlige arkiver består ifølge arkivlovens § 2 af Rigsarkivet samt af kommunale og regionale arkiver. Statslige myndigheder afleverer arkivalier til Rigsarkivet. Kommunale og regionale myndigheder kan vælge at aflevere arkivalier til Rigsarkivet eller oprette eget arkiv, jf. arkivlovens § 7. Ingen regioner har oprettet eget arkiv. Regionerne afleverer derfor arkivalier til Rigsarkivet. Omkring halvdelen af kommunerne har oprettet eget arkiv, mens resten af kommunerne afleverer arkivalier til Rigsarkivet.

I lovforslaget bruges betegnelsen ”offentligt arkiv”, når der er tale om bestemmelser, der både gælder for Rigsarkivet og de kommunale arkiver.

Som udgangspunkt skal alle myndigheder aflevere alle bevaringsværdige dokumenter til de offentlige arkiver. Der har gennem tiden været forskellige kassationsregler for de offentlige myndigheder, hvorfor alle oplysninger ikke er afleveret til og bevaret på de offentlige arkiver. For en vis række personsager, fx børnesager og personalesager, var praksis tidligere, at der kun blev bevaret sager for de borgere, der var født den 1. i hver måned. Der blev senere indført et midlertidigt stop af denne kassation af børnesager; kassationsstoppet er nu blevet gjort permanent.

Visse private institutioner har gennem tiden udført opgaver på vegne af offentlige myndigheder. Disse institutioners arkivalier er ikke omfattet af arkivloven. Der kan dog i visse tilfælde være indgået en aftale om aflevering af private arkivalier til et offentligt arkiv, jf. arkivlovens kapitel 11. Private borgere kan også indgå aftale med et offentligt arkiv om aflevering af private arkivalier, fx brevudveksling, dagbøger m.v. Der henvises til afsnit 2.1.7.

Når arkivalier – både papir og digitale - afleveres til de offentlige arkiver, registreres disse på sagsniveau og ikke på dokumentniveau. De offentlige arkiver kan dermed kun fremsøge oplysninger via sagsnummer eller sagstitel.

2.1.2. Arkivaliernes tilgængelighed

Som udgangspunkt bliver arkivalier hos de offentlige arkiver umiddelbart tilgængelige efter 20 år, jf. arkivlovens § 22, stk. 1. Borgere kan dermed få adgang til at se disse arkivalier uden yderligere tilladelse fra det offentlige arkiv.

For visse typer af arkivalier gælder der dog længere tilgængelighedsfrister end 20 år, jf. arkivlovens §§ 23-25 og §§ 27-28. Såfremt der f.eks. er tale om arkivalier, der indeholder oplysninger om enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold, er de først tilgængelige efter 75 år, jf. arkivlovens § 23, stk. 1. Endvidere kan der til beskyttelse af væsentlige hensyn, fx statens sikkerhed, rigets forsvar, beskyttelse af vidner m.m., fastsættes en længere frist på højest 60 år, jf. arkivlovens § 27, stk. 1.

2.1.3. Adgang til ikke-umiddelbart tilgængelige arkivalier

Såfremt arkivaliernes tilgængelighedsfrister, som nævnt i afsnit 2.1.2, endnu ikke er udløbet, kan der alligevel søges om tilladelse til at benytte arkivalierne, jf. arkivlovens § 30, stk. 1. Den der søger om tilladelse skal oplyse om formålet med den tilsigtede benyttelse af de oplysninger, der søges adgang til, jf. arkivlovens § 30, stk. 2. Det offentlige arkiv kan i afgørelsen om tilladelse tage særligt hensyn til, om ansøgeren er part i den pågældende sag eller har en særlig individuel interesse i de oplysninger, der søges adgang til, jf. arkivlovens § 30, stk. 3.

Det offentlige arkiv skal i forbindelse med ansøgninger efter § 30 foretage et konkret skøn af karakteren af oplysningerne, der ønskes indsigt i, og formålet med benyttelsen af oplysningerne. Det offentlige arkiv kan herefter fastsætte, om der skal knyttes vilkår til tilladelsen under hensyn til overholdelse af formålet. Der henvises her til afsnit 2.1.4.

Det er Rigsarkivet, der træffer afgørelse om tilladelse efter arkivlovens § 30 for så vidt angår arkivalier afleveret til Rigsarkivet, jf. arkivlovens § 31. Kommunalbestyrelsen eller regionsrådet træffer afgørelse for så vidt angår arkivalier, som er afleveret til et kommunalt arkiv eller et regionalt arkiv, jf. arkivlovens § 32.

Det offentlige arkiv skal i visse tilfælde indhente samtykke fra afleverende myndighed, hvis der er fastsat en længere tilgængelighedsfrist efter § 27, hvis der er tale om brevveksling i forbindelse med retssager, eller hvis arkivalierne er yngre end 20 år, jf. arkivlovens § 33.

Hvis der er tale om arkivalier, som er afleveret af en offentlig myndighed, der indeholder oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold, og oplysningerne er omfattet af databeskyttelsesforordningen,

skal det offentlige arkiv indhente samtykke fra Datatilsynet, jf. arkivlovens § 34. Hvis der er tale om den samme type arkivalier, men hvor de stammer fra domstolene, indhentes samtykke fra Domstolsstyrelsen, jf. arkivlovens § 35.

Afleverende myndighed, Datatilsynet og Domstolsstyrelsen foretager en vurdering af, om oplysningerne kan udleveres til den, der har søgt om tilladelse, og giver en indstilling til det offentlige arkiv, om der kan gives samtykke til arkivadgang, eller om arkivadgang skal nægtes. Dette sker bl.a. med afsæt i eventuel anden lovgivning herunder fx retsplejeloven, hvorefter arkivmyndigheden vurderer, om der er afgørende hensyn, der taler imod at udlevere oplysningerne.

Afleverende myndighed, Datatilsynet og Domstolsstyrelsen kan desuden – hvis der gives samtykke - anmode om, at der stilles særlige vilkår for benyttelsen af arkivalierne. I nogle tilfælde vil det være relevant at indhente samtykke fra både afleverende myndighed og Datatilsynet eller Domstolsstyrelsen. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.4.

Det offentlige arkivs afgørelser træffes i øvrigt inden for rammerne af forvaltningsretten fx i forhold til partshøring, sagsoplysning og vejledningspligt.

Rigsarkivet behandler årligt omkring 2.000 sager, hvor borgeren i sin ansøgning efter § 30, stk. 1, har angivet, at denne ønsker indsigt i en sag vedrørende den pågældende selv. Størstedelen af disse sager er meget simple sager, hvor fx en borger har ønsket en kopi af et eksamensbevis. Der gives kun afslag i ganske få tilfælde.

2.1.4. Sager indeholdende følsomme personoplysninger om tredjepart

Det følger af arkivlovens § 40, at den, der får adgang til benyttelse af arkivalier, som ikke er umiddelbart tilgængelige, jf. arkivlovens §§ 31 og 32, har tavshedspligt for så vidt angår de fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende får kendskab.

I de tilfælde, hvor det offentlige arkiv giver tilladelse til benyttelse af offentlige arkivalier, kan arkivet opstille vilkår for benyttelsen, jf. arkivlovens § 41, stk. 1 og 2. Vilkårene fastsættes på grundlag af karakteren af de oplysninger, der gives adgang til, og det formål, der angives for benyttelsen i ansøgningen om tilladelse, jf. § 41, stk. 3, og eventuelt på baggrund af krav om særlige vilkår fra afleverende myndighed, Datatilsynet og Domstolsstyrelsen. I arkivlovens § 41, stk. 4, er der angivet en række eksempler på vilkår, men der er ikke tale om en udtømmende liste. Som eksempel er nævnt, at oplysninger om enkeltpersoners private forhold ikke må viderebringes, at der ikke må rettes henvendelse til de personer, der er nævnt i materialet, og at der ikke må foretages kopiering. Der henvises i øvrigt til bekendtgørelse nr. 591 af 26. juni 2003 om offentlige arkivalier og om offentlige

arkivers virksomhed kapitel 6, hvori der er angivet yderligere eksempler på vilkår. Arkivlovens § 41, stk. 5 fastslår desuden, at der kan fastsættes yderligere særlige vilkår for benyttelsen af arkivalierne, hvis karakteren af oplysningerne eller formålet med adgangen til oplysningerne tilsiger, at dette fastsættes.

Der kan være særlige tilfælde, hvor der ikke kan opstilles vilkår, der tilstrækkeligt beskytter hensynet til tredjepart, hvorfor der må meddeles afslag på tilladelse. I disse tilfælde har Rigsarkivet dog oplyst, at der er udviklet en praksis for at undtage oplysningerne om tredjepart, således at der bliver givet tilladelse til arkivadgang i det resterende dokument. Som eksempel kan nævnes jordemoderprotokoller, der indeholder oplysninger om et større antal barslende kvinder og deres fødsler. Det forekommer ofte, at det barn, der kan identificeres på grundlag af moderens identitet og datoen for fødslen, ønsker oplysning om protokollens indeholdende for sit eget vedkommende. Indsigten i en papirbaseret protokol kan her etableres ved en ekstrahering af de pågældende oplysninger, før indsigten gennemføres.

2.1.5. Straffebestemmelser

De offentlige arkiver er endvidere forpligtede til at påse, at vilkår for benyttelse af offentlige arkivalier ikke overtrædes. Rigsarkivet har praksis for, at der foretages opfølgning, når der konstateres vilkårsovertrædelser. Som opfølgning holder Rigsarkivet løbende øje med artikler m.v., som publiceres i de større dagblade.

Hvis der konstateres overtrædelse af tavshedspligten eller af vilkårene, kan der straffes med bøde eller fængsel i indtil 6 måneder, jf. arkivlovens § 51, stk. 1.

2.1.6. Klageadgang

I arkivloven er der hjemlet klageadgang for så vidt angår afgørelser truffet af Rigsarkivet. Klagen kan indbringes for den afleverende myndighed/ressortmyndigheden, jf. arkivlovens § 43, stk. 1.

For så vidt angår de kommunale arkiver gælder de for kommunerne gældende regler.

2.1.7. Særligt om private arkivalier

Som nævnt i afsnit 2.1.1 kan private institutioner og borgere vælge at aflevere private arkivalier til de offentlige arkiver, jf. arkivlovens § 44. Da der ikke er tale om offentlige arkivalier, gælder der særlige regler om tilgængelighed, som aftales individuelt.

I henhold til arkivlovens § 46, stk. 1 kan der ved aflevering af arkivalier træffes en privatretlig aftale om tilgængeligheden til det afleverede materiale mellem den afleverende part og det modtagende arkiv.

Ved aflevering af private arkivalier omfattes arkivalierne i øvrigt ikke af andre bestemmelser om offentlighedens adgang til aktindsigt end den nævnte aftale, jf. arkivlovens § 46, stk. 4.

En aftale indgået i medfør af arkivlovens § 46, stk. 1, kan indeholde krav om tilgængelighedsfrister, og der kan indgås yderligere aftalt om særlig dispensation fra tilgængelighedsfristerne. Det kan også fastsættes, at der ikke kan ske dispensation fra den aftalte tilgængelighedsfrist.

2.1.8. Sagsbehandlingstider

En ansøgning om tilladelse til benyttelse af offentlige arkivalier skal som udgangspunkt færdigbehandles inden for 15 dage, jf. arkivlovens § 36. Hvis sagsbehandlingstiden trækker ud, skal ansøgeren af det offentlige arkiv underrettes om årsagen hertil.

Sagsbehandlingstiden kan desuden forlænges, såfremt der skal indhentes samtykke fra enten afleverende myndighed, Datatilsynet eller Domstolsstyrelsen. Samtykket eller afslag herpå skal indgives til arkivmyndigheden inden for 30 dage, jf. arkivlovens § 37.

2.1.9. Særligt om betaling for arkivadgang på Rigsarkivet

At identificere en sag på et offentligt arkiv kan være tidskrævende og kompliceret. Det offentlige arkiv har derfor pligt til at give borgerne vejledning, så borgerne selv kan finde de sager, de ønsker indsigt i. I modsætning til de kommunale arkiver har Rigsarkivet ikke pligt til at identificere arkivalierne. Såfremt man skal have hjælp til at identificere en sag, sker det mod betaling til Rigsarkivet, jf. arkivlovens § 6, stk. 2 og finanslovens § 21.32.01.

I de særlige tilfælde, hvor opsætning af vilkår ikke er tilstrækkeligt til beskyttelse af tredjepart, og Rigsarkivet foretager en ekstrahering af oplysninger, sker dette også mod betaling til Rigsarkivet.

2.1.10. Særligt om ret til indsigt i egne oplysninger i digitale arkivalier

I henhold arkivlovens § 42 kan en person over for et offentligt arkiv fremsætte begæring om indsigt efter artikel 15 i databeskyttelsesforordningen. Bestemmelsen giver borgeren retskrav på indsigt i oplysninger, som er omfattet af databeskyttelsesforordningen eller retshåndhævelsesdirektivet.

Arkivlovens § 42 er dermed kun gældende for personoplysninger, der fremgår i digitale arkivalier, som er overført til opbevaring på offentlige arkiver, jf. databeskyttelsesforordningens artikel 2, stk. 1 og retshåndhævelsesdirektivets artikel 2, stk. 2.

Arkivlovens § 42 gælder ikke for manuelt, papirbaseret behandling af oplysninger, der ikke er eller vil blive indeholdt i et register. I disse tilfælde vil ansøgeren skulle anmode om tilladelse til arkivadgang efter arkivlovens § 30, jf. afsnit 2.1.3. ovenfor.

En begæring om indsigt efter § 42 skal angive den myndighed, der oprindeligt har behandlet de pågældende oplysninger. Det er også denne myndighed, der har afgørelseskompetencen for at meddele indsigt, jf. arkivlovens § 42, stk. 3. Den afleverende myndighed træffer herefter afgørelse efter artikel 15 i databeskyttelsesforordningen og efter de almindelige aktindsigtsregler i henholdsvis forvaltningsloven og offentlighedsloven. I de situationer, hvor der er tale om ophævede myndigheder, hvis sagsområde ikke er overtaget af en anden myndighed, vil afgørelse af og gennemførelse af indsigt påhvile vedkommende arkiv. I henhold til databeskyttelseslovens § 22, stk. 2, gælder der særlige undtagelser fra indsigtsretten, hvis den registreredes interesse i at få kendskab til oplysningerne findes at burde vige for afgørende hensyn til offentlige interesser; herunder navnlig til statens sikkerhed, forsvaret, den offentlige sikkerhed, forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning af strafbare handlinger eller fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner, herunder beskyttelse mod og forebyggelse af trusler mod den offentlige sikkerhed m.m.

Indsigt efter § 42 gælder også for private arkivalier, der er afleveret til et offentligt arkiv. Afgørelseskompetencen ligger i disse tilfælde hos det offentlige arkiv, jf. arkivlovens § 42, stk. 4. Retten til indsigt efter § 42 gælder uanset hvilke aftaler, der måtte være indgået mellem det offentlige arkiv og den afleverende private aktør.

2.1.11. Ret til indsigt i egne oplysninger efter anden lovgivning

Indsigt i egne sager eller i egne oplysninger er i øvrigt reguleret i en række andre regelsæt. Det gælder offentlighedsloven, forvaltningsloven, sundhedsloven, retsplejeloven, lov om Politiets Efterretningstjeneste, lov om Forsvarets Efterretningstjeneste og databeskyttelsesforordningen. Det bemærkes her, at lov om Politiets Efterretningstjeneste og lov om Forsvarets Efterretningstjeneste eksplicit undtager de to tjenester fra de almindelige bestemmelser om egenaces.

De lovgivningsområder, som er nævnt ovenfor, gælder på linje med arkivlovens bestemmelser om arkivadgang. Når fx offentlighedslovens § 8 hjemler ret til egenaces i dokumenter mv., der senere overføres til et offentligt arkiv, ændres retten til egenaces ikke ved overførsel til arkiv. Det betyder, at såfremt en borger henvender sig til en offentlig myndighed og anmoder om indsigt i egne oplysninger, og disse er afleveret til arkiv, kan myndigheden enten indhente de ønskede oplysninger fra det offentlige arkiv og selv træffe afgørelse om aktindsigt efter offentlighedslovens og forvaltningslovens regler, eller henvise borgeren til at søge indsigt hos det pågældende arkiv, som derefter behandler

sagen i henhold til arkivloven. Borgeren bør dog henvises til den myndighed, der kan give borgeren den mest begunstigende indsigt.

2.2. Kulturministeriets overvejelser

2.2.1. Adgang til ikke-umiddelbart tilgængelige arkivalier

I den gældende arkivlov ift. tilladelse til at få adgang til ikke-umiddelbart tilgængelige arkivalier er det ikke et afgørende hensyn, om ansøgeren ønsker oplysninger om sig selv eller andre. Det er kun en faktor, der kan spille ind i vurderingen af, om der kan gives tilladelse.

Den foreslåede ændring giver borgeren en ret til at få indsigt i oplysninger om den pågældende selv, som fremgår af papirarkivalier, i det omfang, at det offentlige arkiv er i besiddelse af de oplysninger, der ønskes indsigt i. Ændringen skal sikre, at fx mennesker der har været anbragt på et børnehjem eller under særfor sorgen sikres en fri og uhindret ret til at se deres egne oplysninger i sager på arkiv. Desuden forekommer det både rimeligt og retfærdigt, at der ikke er regler i lovgivningen, som giver mulighed for at afskære borgernes mulighed for at få indsigt i egne oplysninger.

Det foreslås, at egne oplysninger skal forstås bredt, således at stå mulighed åbenhed. Retten kan omfatte personlige forhold, hvor den pågældende gøres til genstand for direkte omtale, eller hvor der er tale om oplysninger *vedrørende* den pågældendes personlige forhold. Der henvises til den type af personlige forhold, som er omfattet af offentlighedslovens § 8.

På enkelte områder - fx i sager fra Politiets Efterretningstjeneste og Forsvarets Efterretningstjeneste - vil der fortsat være begrænsning i muligheden for at få indsigt efter anden lovgivning fx under hensyn til beskyttelse af rigets sikkerhed.

Desuden foreslås arkivlovens bestemmelser i §§ 33-35 om samtykke fra afleverende myndighed, Datatilsynet og Domstolsstyrelsen videreført for så vidt angår ret til indsigt efter den foreslåede § 39 b. Det offentlige arkivs efterfølgende afgørelse om indsigt vil bero på en individuel konkret vurdering i forhold til hensyn angivet af ovennævnte myndigheder over for hensynet til, at den pågældende har ret til indsigt i egne oplysninger. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.3. ovenfor.

Den foreslåede § 39 b om ret til indsigt vil konkret kun have betydning for den type af papirarkivalier, som ikke i forvejen er omfattet af arkivlovens § 42 vedrørende digitale arkivalier, jf. databeskyttelsesforordningens afgrænsning. Der henvises til afsnit 2.1.10. ovenfor. Lovændringen om papirarkivalier sikrer, at der ikke sker forskelsbehandling på, om en borgers oplysninger fremgår i papirarkivalier eller i digitale arkivalier.

2.2.2. Sager indeholdende følsomme personoplysninger om tredjepart

Det bemærkes, at dokumenter med oplysninger om enkeltpersoner ofte indeholder følsomme personoplysninger om flere andre personer end om den, der har søgt indsigt – fx oplysninger om øvrige familiemedlemmer. Hensynet til beskyttelsen af øvrige personers oplysninger skal fortsat som hovedregel sikres gennem fastsættelse af vilkår, når det gælder papirarkivalier. Et vilkår kan fx være, at der ikke må tages kontakt til de personer, der er omtalt i dokumenterne - fx en sagsbehandler. Det foreslås, at de gældende regler om benyttelse af offentlige arkivalier i arkivlovens kapitel 8 og arkivbekendtgørelsen (nr. 591/2003) også gælder ved retten til indsigt efter den foreslåede § 39 b.

Det vurderes derfor, at muligheden for at opstille vilkår for så vidt angår oplysninger om andre personer i de fleste tilfælde vil give en fuldt tilstrækkelig beskyttelse af tredjeparters interesser. Endvidere foreslås, at der skal indhentes samtykke af afleverende myndighed, Datatilsynet og Domstolsstyrelsen, i sager omfattet den foreslåede bestemmelse i arkivlovens § 39 b, med henblik på afgørelse af, om oplysninger om tredjepart bør undtages og hvilke vilkår, der bør stilles for benyttelsen af arkivalierne. Forelæggelsen hos de pågældende myndigheder begrænses dog til angå spørgsmål om tredjepart. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.1. ovenfor.

I de tilfælde, hvor vilkår til benyttelse af arkivalier ikke kan sikre en tilstrækkelig beskyttelse af tredjepart, foreslås det at indføre en lovhjemlet pligt for det offentlige arkiv til at undtage de oplysninger. Dette for at sikre, at borgerens ret til indsigt i egne oplysninger ikke begrænses samtidig med at tredjeparter beskyttes. Det offentlige arkiv foretager en individuel konkret vurdering om vilkår er tilstrækkelige, eventuelt på baggrund samtykkeerklæringer fra afleverende myndighed, Datatilsynet eller Domstolsstyrelsen.

En afgørende forskel i forhold til de gældende regler vil således være, at den person, som ønsker indsigt i egne sager, ikke skal søge om tilladelse, men får et retskrav på indsigt i egne oplysninger.

2.2.3. Klageadgang

Det foreslås, at der indføres klageadgang i afgørelser omfattet af den foreslåede bestemmelse i arkivlovens § 39 b. Efter de gældende regler i arkivlovens § 43, stk. 1 er det alene Rigsarkivets afgørelser om tilgængelighed efter arkivlovens § 31, som kan påklages til den relevante ressortmyndighed.

Henset til det myndighedsmæssige over-/underordningsforhold mellem Rigsarkivet og Kulturministeriet, vil det være hensigtsmæssigt, at Rigsarkivets afgørelser om adgang til egne oplysninger i papirarkivalier, kan indbringes for Kulturministeriet, idet Kulturministeriet allerede har et ulovhjemlet tilsyn med Rigsarkivets sagsbehandling – herunder sagsbehandlingstid og øvrige

principper for god forvaltningsskik. Kulturministeriet skal i relevante tilfælde, inden der træffes afgørelse i klagesagen, indhente udtalelse fra den myndighed, der har afleveret de pågældende arkivalier, der ønskes indsigt i.

For så vidt angår klage over de kommunale arkivers afgørelser foreslås, at klageadgangen i den gældende kommunale regulering fastholdes.

2.2.4. Særligt om private arkivalier

Det foreslås, at retten til indsigt i papirarkivalier på offentlige arkiver også skal gælde for visse typer af private arkivalier.

Flere private institutioner og organisationer har udført opgaver på forsorgsområdet mv. Oplysninger fra institutioner, der er oprettet på et privatretligt grundlag, fx som selvejende institution, men ikke kan regnes som hørende til den offentlige forvaltning, foreslås også omfattet af den foreslåede ret til indsigt. En ret til indsigt bør ikke begrænses i disse tilfælde, og der bør være ligebehandling mellem de borgere, der har haft sager ved private institutioner og de borgere, der har haft sager ved offentlige institutioner.

Indsigtsretten foreslås dog begrænset således, at indsigten i rent private arkivalier ikke vil være omfattet af den foreslåede bestemmelse om indsigt i egne oplysninger. Således gælder indsigtsretten fx ikke oplysninger om en person, som er omtalt i en privat meddelelse mellem to private personer – fx i brev et brev m.m., eller hvor en person er omtalt i andre rent private arkivalier - fx i dagbøger og lign. I disse tilfælde er der ikke tale om offentlig myndighedsudøvelse eller forvaltningsretlige afgørelser, som har betydning for borgerens retstilling. Hensynet til indsigt i egne oplysninger er dermed ikke ligeså tungtvejende, og desuden bør hensynet til privatlivets fred for den enkelte borger, hvis private arkivalier, der er tale om, også varetages, særligt når der er tale om rent private arkivalier som fx dagbøger.

En ny bestemmelse om ret til indsigt i egne oplysninger i private arkivalier griber imidlertid ind i aftaler, der allerede er indgået mellem den afleverende private aktør og det offentlige arkiv. Den foreslåede bestemmelse indeholder således et element af tilbagevirkende kraft for så vidt angår ret til indsigt i de ovenfor nævnte private arkivalier, som allerede er afleveret til arkiv, og hvor den afleverende private aktør har indgået aftale med det offentlige arkiv om tilgængelighedsfrist og eventuelt afskæring af dispensation.

I konsekvens af de nye bestemmelser bør afleverende private aktører fremadrettet gøres udtrykkeligt opmærksom på, at der ikke kan indgås særlig aftale om tilgængelighed og dispensation for så vidt

angår ret til indsigt, herunder at begæringer om ret til indsigt i dokumenter og oplysninger, som tillige indeholder fortrolige oplysninger om tredjeparter, administreres sådan, at der stilles vilkår om tavshedspligt for så vidt angår sådanne oplysninger. Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til den foreslåede § 46 a.

2.2.5. Særligt om betaling for arkivadgang

At identificere en sag på et offentligt arkiv kan være tidskrævende og kompliceret.

Arkivmyndighederne har derfor pligt til at give borgerne vejledning, så borgerne selv kan identificere de sager, de ønsker indsigt i. Rigsarkivet har imidlertid ikke pligt til at identificere sagerne. Såfremt borgeren ønsker, at Rigsarkivet skal identificere arkivalierne, tager Rigsarkivet betaling for dette. Det bemærkes, at de kommunale arkiver ikke har hjemmel til at opkræve betaling.

En ret til indsigt i egne oplysninger bør også i praksis gælde alle borgere, og derfor ikke begrænses af en betaling med en risiko for skævvridning af, hvem der kan benytte sig af denne ret. Det foreslås derfor, at en indsigt efter den foreslåede § 39 b gøres betalingsfri for alle.

2.2.6. Særligt om ret til indsigt i egne oplysninger i digitale arkivalier

Som altoverskyggende hovedregel vil en person kunne få adgang til egne oplysninger i digitale arkivalier efter bestemmelserne i arkivlovens § 42, jf. databeskyttelsesforordningens og retshåndhævelsesdirektivet.

Digitale arkivalier udgør en stigende del af de arkivalier, som opbevares af de offentlige arkiver, og vil derfor være omfattet af arkivlovens § 42. Borgernes indsigt i egne sager og oplysninger m.v. som er indeholdt i digitale arkivalier, skal derfor følge datalovgivningens regelsæt om adgang til egne oplysninger. Arkivlovens nugældende bestemmelse i § 42 kodificerer således, at indsigt i egne oplysninger i digitale arkivalier følger bestemmelserne i databeskyttelsesforordningen.

Arkivlovens gældende § 42 gælder imidlertid ikke for papirarkivalier, som ikke kan fremsøges systematisk eller i øvrigt indgår i et register. Det er derfor nødvendigt med en ny bestemmelse, som sikrer borgerne et retskrav på adgang til papirarkivalier, som er sammenligneligt med det retskrav, som gælder for elektroniske arkivalier.

3. Økonomiske, administrative og implementeringsmæssige konsekvenser for det offentlige

En ændring af loven vil medføre, at Rigsarkivet mister omsætning ved indtægtsdækket virksomhed, da det i dag gælder, at en borger, der skal have hjælp til at identificere de ønskede sager, skal det mod betaling til Rigsarkivet. Det foreslås i lovforslaget, at en fremsøgning af sagerne på anmodning fra borgeren fremadrettet ikke betinges af betaling.

Rigsarkivet behandler ca. 1900 sager årligt, som Rigsarkivet tager betaling for (540 kr. ex moms pr. time), og som vil være omfattet af lovændringen. Rigsarkivet vil dermed miste en årlig omsætning ved indtægtsdækket virksomhed. Desuden vurderes det, at en ret til omkostningsfri ret til indsigt vil skabe dels en øget efterspørgsel og dels en efterspørgsel efter mere komplekse sagstyper, som er sværere for Rigsarkivet at identificere. Det vurderes, at en omkostningsfri ret til indsigt vil fordoble ressourceforbruget til identificering.

Rigsarkivet er en statsinstitution, og ændringen vil derfor medføre statslige merudgifter. Merudgiften dækkes ved en forhøjelse af Rigsarkivets driftsbevilling på 2 mio. kr. årligt

Også kommunale arkiver vil være omfattet af lovændringen. Disse har i dag ikke hjemmel til at opkræve betaling for identificering af arkivalierne, hvorfor lovændringen ikke betyder mistede indtægter for disse.

Det forventes desuden, at der både for Rigsarkivet og for de øvrige offentlige arkiver (kommunalarkiverne) vil komme en øget tilførsel af sager på baggrund af lovændringen. Det er ikke muligt at anslå stigningens omfang og varighed.

Det er desuden Kulturministeriets vurdering, at lovforslaget er i overensstemmelse med de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Ændringen af loven vil give borgerne en ret til egne arkiverede oplysninger, som er opbevaret i papirarkivalier. Der lægges i lovforslaget op til, at det er arkivmyndigheden, der skal stå for fremsøgningen af sagen/oplysningerne, og at dette gøres gebyrfrit for borgeren. Desuden foreslås det at indføre en klageadgang til Kulturministeriet for så vidt angår Rigsarkivets afgørelser.

Da papirarkivalier ikke kan identificeres på oplysnings eller dokument niveau men kun på sagsniveau, er det nødvendigt at opstille et identifikationskrav for anmoderen. Det betyder konkret, at den enkelte borger skal oplyse fx fra hvilken kommune og på hvilket arkiv, de ønskede oplysninger befinder sig. Arkivvæsenets opdeling i statslige og kommunale arkiver komplicerer fremsøgningen af data, og det er tidskrævende at finde oplysningerne og kræver viden om myndighedsstrukturen gennem tiden og om

journalpraksis hos den enkelte myndighed. Alle offentlige myndigheder har imidlertid vejledningspligt og kan derfor til en vis grad hjælpe borgerne på vej.

6. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 7. februar 2020 til den 6. marts 2020 været sendt i høring følgende myndigheder og organisationer mv.+ offentlig høring:

Advokatsamfundet, Amnesty International, Copydan, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, Danmarks Statistik, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Industri, Dansk Institut for Internationale Studier, Dansk Journalistforbund, Danske Advokater, Danske Medier, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Kongelige Bibliotek, Digitaliseringsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Familieretshuset, Forsvarets Efterretningstjeneste, Højesteret, Institut for Menneskerettigheder, KL, KODA, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Koordinerende Organ for Registerforskning, Kriminalpolitisk Forening, Københavns Byret, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet, Organisationen Danske Arkiver, Politiets Efterretningstjeneste, Politiforbundet, Procesbevillingsnævnet, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Retten i Esbjerg, Retten i Glostrup, Retten i Helsingør, Retten i Herning, Retten i Hillerød, Retten i Hjørring, Retten i Holbæk, Retten i Holstebro, Retten i Horsens, Retten i Kolding, Retten i Lyngby, Retten i Nykøbing Falster, Retten i Næstved, Retten i Odense, Retten i Randers, Retten i Roskilde, Retten i Svendborg, Retten i Sønderborg, Retten i Viborg, Retten i Aalborg, Retten i Aarhus, Retten på Bornholm, Retten på Frederiksberg, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden i Grønland, Rigsombudsmanden på Færøerne, Rigspolitiet, Rigsrevisionen, Roskilde Universitet, Sammenslutningen af lokalarkiver, Statsadvokaten København, Statsadvokaten Viborg, Syddansk Universitet, Sø- og Handelsretten, Tilgængelighedsudvalget, Vestre Landsret, Østre Landsret, Aalborg Universitet, Aarhus Retshjælp, Aarhus Universitet

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter

Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Nej	Lovændringen vil betyde, at Rigsarkivet mister omsætning ved indtægtsdækket virksomhed, da Rigsarkivet efter gældende regler kan kræve betaling for identifikation af sager.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Nej	Nej
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Nej	.Nej
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Nej	Nej
Administrative konsekvenser for borgere	Borgeren gives ret til indsigt i egne oplysninger. Denne ret gøres desuden gebyrfrit.	Nej
Miljømæssige konsekvenser	Nej	Nej
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

§ 30, stk. 3

Det følger af § 30, stk. 3, at det offentlige arkiv ved ansøgninger om tilladelse til arkivadgang i ikke umiddelbart tilgængelige arkivalier, kan tage særligt hensyn til, om ansøgeren er part i den sag, der ønskes adgang til, eller om den pågældende har en særlig individuel interesse i oplysningerne.

Med den foreslåede ændring vil hensynet til parten ikke være relevant for ansøgning om tilladelse efter arkivlovens § 30, da parter vil være omfattet den nye foreslåede bestemmelse i § 39 b om ret til indsigt i egne oplysninger.

Hensynet til om den pågældende har en særlig individuel interesse i oplysningerne bibeholdes, da der kan være tilfælde, hvor en person uden at være part kan have en særlig interesse. Dette kan fx være i tilfælde, hvor en plejefamilie ønsker oplysning om deres plejebarn.

Til nr. 2-4

§§ 33-35

Det følger af bestemmelserne, at det offentlige arkiv i visse tilfælde forud for tilladelse til arkivadgang skal indhentes samtykke fra enten afleverende myndighed, Datatilsynet eller Domstolsstyrelsen. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.3. ovenfor.

Med den foreslåede ændring bibeholdes pligten for det offentlige arkiv til at indhente samtykke fra de nævnte myndigheder. Imidlertid gælder samtykket kun for så vidt angår oplysninger om øvrige personer end den, der begærer om indsigt. Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til § 39 b, stk. 4.

Til nr. 5

Med den foreslåede ændring indsættes der et nyt kapitel 7a, som indeholder alle arkivlovens bestemmelser om indsigt i egne oplysninger – både i digitale og i papirarkivalier.

Til nr. 6

§ 39 a

Bestemmelsen er ny, men indeholder ordlyden af den gældende § 42. Bestemmelse flyttes af lovtekniske hensyn for at samle alle bestemmelser om ret til indsigt i egne oplysninger i det foreslåede kapitel 7a.

Det følger af den gældende § 42, at en person over for et offentligt arkiv kan fremsætte begæring om indsigt efter artikel 15 i databeskyttelsesforordningen. Det offentlige arkiv videresender herefter indsigtsbegæringen til den myndighed, der har afleveret de arkivalier, der ønskes indsigt i. Den pågældende myndighed træffer herefter afgørelse om indsigt. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.10. ovenfor.

§ 39 b, stk. 1

Bestemmelsen er ny. Det fastslås, at borgeren har et retskrav på indsigt i de oplysninger, som de offentlige arkiver er i besiddelse af om den pågældende person. Retskravet gælder som udgangspunkt samtlige oplysninger om borgeren, der er indsamlet af offentlige myndigheder, og som er overført til et offentligt arkiv. Retten til indsigt vil konkret kun have betydning for den type af papirarkivalier, som ikke i forvejen er omfattet af arkivlovens § 42 vedrørende digitale arkivalier, jf. databeskyttelsesforordningen.

Det offentlige arkiv skal i visse tilfælde indhente samtykke fra enten afleverende myndighed, Datatilsynet eller Domstolsstyrelsen. De gældende regler om indhentelse af samtykke i henhold til

arkivlovens §§ 33-35 skal videreføres til også at gælde for indsigt efter den foreslåede § 39 b.. Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til de foreslåede bestemmelser i §§ 33-35.

§ 39 b, stk. 2

Bestemmelsen er ny, men viderefører gældende regler, som i dag er gælder for ansøgning om tilladelse til arkivadgang til ikke-umiddelbart tilgængelige arkivalier, jf. arkivlovens kapitel 8 og arkivbekendtgørelsen (nr. 591/2003). Hvor et dokument eller en sag ikke kun rummer oplysninger om en enkelt person, men tillige om øvrige personers private eller økonomiske forhold, vil retten til indsigt kunne begrænses i form af vilkår for benyttelsen af arkivalierne, således at hensynet til tredjeparts ret til privatlivets fred ikke tilsidesættes. Det vil fx gælde i sager, der omhandler flere medlemmer af samme familie eller af grupper af den eller anden karakter. Den henvises i øvrigt til afsnit 2.2.4. ovenfor.

§ 39 b, stk. 3

Bestemmelsen er ny. I visse tilfælde har det vist sig i praksis, at vilkår for benyttelse af arkivalier ikke sikrer en tilstrækkelig beskyttelse af tredjepart. I disse særlige tilfælde vil den foreslåede ændring forpligte det offentlige arkiv til at undtage de oplysninger, der ikke kan beskyttes med vilkår. Dette for at sikre, at retten til indsigt ikke begrænses i de tilfælde, hvor vilkår ikke er et tilstrækkeligt beskyttelsesmiddel. Den henvises i øvrigt til afsnit 2.2.4. ovenfor.

§ 39 c, stk. 1

Bestemmelsen er ny, men viderefører gældende regler, som i dag er gælder for ansøgning om tilladelse til arkivadgang til ikke-umiddelbart tilgængelige arkivalier. Borgeren skal ved anmodning om indsigt henvende sig til det offentlige arkiv, hvor de ønskede oplysninger er arkiveret. Dette kan være Rigsarkivet eller et af de kommunale arkiver.

§ 39 c, stk. 2 og stk. 3

Bestemmelsen er ny og fastslår, at afgørelseskompetencen til at give indsigt efter den foreslåede § 39 b ligger hos det offentlige arkiv, som er i besiddelse af de ønskede oplysninger – dette kan enten være Rigsarkivet, et kommunalt arkiv eller et regionalt arkiv. Der er tale om en videreførelse af de gældende regler for ansøgning om tilladelse til arkivadgang til ikke-umiddelbart tilgængelige arkivalier, jf. arkivlovens § 31.

§ 39 d, stk. 1

Bestemmelsen er ny. For at sikre, at kun den borger, der har en ret til indsigt i sine egne oplysninger, får disse udleveret, indføres et krav om, at borgeren skal godtgøre sin identitet ved en indsigtsbegæring

efter § 39 b, stk. 1. Dette kan enten ske digitalt ved hjælp af NemID eller ved personligt fremmøde med gyldig billedlegitimation. Indgives anmodningen af en partsrepræsentant eller væрге, skal der foreligge en gyldig fuldmagt eller dokumentation for værgemål.

§ 39 d, stk. 2

Bestemmelsen er ny. I forbindelse med ret til indsigt efter bestemmelsen i § 39 a er det en forudsætning, at identifikation af de pågældende oplysninger sker af arkivmyndigheden, hvortil oplysningerne er afleveret. Identifikationen er en forudsætning for, at der ikke udleveres fortrolige oplysninger til den forkerte person. Det svarer til den gældende bestemmelse om ret til indsigt i digitale arkivalier i § 42.

§ 39 d, stk. 3

Bestemmelsen er ny. Bestemmelsen fastsætter, at det offentlige arkiv giver meddelelse til borgeren, som har begæret indsigt, hvis anmodningen ikke kan imødekommes, fordi oplysningerne ikke findes.

§ 39 e, stk. 1

Bestemmelsen er ny og fastsætter, at arkivmyndighedens sagsbehandling i sager om ret til indsigt i egne oplysninger skal foretages snarest muligt.

Det forudsættes, at der i øvrigt tages hensyn til det almindelige forvaltningsretlige princip om, at sager skal behandles inden for rimelig tid.

§ 39 e, stk. 2

Bestemmelsen svarer til den gældende § 36 og fastsætter en tidsfrist på 15 dage for sagsbehandlingen. Da det offentlige arkivs identifikation af arkivalier kan være ganske tidskrævende, er der fastsat en længere sagsbehandlingstid, end hvad der normalt følger af forvaltningsretlige afgørelser.

§ 39 e, stk. 3

Bestemmelsen svarer til den gældende § 37 og fastsætter, at såfremt der forud for en afgørelse om indsigt skal indhentes samtykke fra en myndighed, har denne myndighed 30 dage til at tage stilling til, om et samtykke kan gives.

§ 39, stk. 4

Det fastsættes, at afgørelser ekspederes digitalt. Hvor en borger måtte have dispensation fra at modtage digital post, følges de herom gældende regler.

Til nr. 7

Med den foreslåede ændring ophæves § 42 og ordlyden flyttes til en ny bestemmelse i § 39 a. Flytningen skyldes lovtekniske hensyn, således at alle bestemmelser i arkivloven om ret til indsigt i egne oplysninger samles. Der er ikke foretaget ændring i ordlyden af bestemmelsen. Der henvises i øvrigt til de specielle bemærkninger til § 39 a.

Til nr. 8

Kapitel 9 ophæves som konsekvens af, at § 42 som eneste indhold i kapitlet foreslås ophævet og flyttet til en ny bestemmelse i § 39 a.

Til nr. 9

Bestemmelsen er ny, men viderefører de i forvejen gældende regler for klageadgang for så vidt angår ansøgning om tilladelse til ikke-umiddelbart tilgængelige arkivalier. For at sikre ovenfor nævnte myndighedsforpligtelser under sagsbehandlingen bør der i arkivloven sikres klageadgang i forhold til myndighedens (Rigsarkivets) afgørelser. Herved opnås der en udtrykkelig adgang til at få prøvet såvel den materielle afgørelse, som de enkelte sagsbehandlingsskridt af rekursmyndigheden (Kulturministeriet). Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.3. ovenfor.

Til nr. 10

Det følger af arkivlovens § 46, stk. 1, at når der afleveres private arkivalier til offentlige arkiver, træffes der aftale mellem den afleverende part og det modtagne arkiv om tilgængelighed. Det følger herudover af stk. 4, at afleverede private arkivalier ikke omfattes af andre bestemmelser om offentlighedens adgang til aktindsigt end den aftale, der er indgået.

Den foreslåede bestemmelse i § 39 b om retten til indsigt i egne oplysninger skal også være gældende for visse private arkivalier, som er afleveret til arkiv. Der indføres dermed en undtagelse til den gældende bestemmelse, om at der ikke kan gives offentlig adgang til de private arkivalier i videre omfang, end hvad fremgår af den aftale, der er indgået mellem den private person/institution eller organisation og den modtagne arkivmyndighed. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.4. i de almindelige bemærkninger og de specielle bemærkningerne til § 46 a.

Til nr. 11

Bestemmelsen er ny. Retten til indsigt i egne oplysninger, der findes i private arkivalier, som er afleveret til offentlige arkiver, begrænses til oplysninger i arkivalier i form af systematiske fortegnelser eller af dokumenter i individuelle klient-, elev-, beboer- eller patientsager.

En ret til indsigt i private arkivalier gælder i dag for arkivalier, der er omfattet af databeskyttelseslovgivningen, men ikke for fx oplysninger i stamruller, elevsager, patientjournaler mv,

som findes på papir. Det forekommer på den baggrund hensigtsmæssigt at fastsætte en bestemmelse, der ophæver den forskel i retstilstanden, der er afhængig af det informationsbærende medie.

Samtidig begrænses ret til indsigt, så den fx ikke omfatter omtale af en person i en mellem to private personer m.v. udvekslet meddelelse – brev, e-mail mv., eller omtale i andre private arkivalier, for eksempel i dagbøger og lignende. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.2.4.

Til nr. 12

Det følger af arkivlovens § 51, stk. 1, at den der overtræder tavshedspligten i § 40 eller vilkår fastsat i medfør af § 41 straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Overtrædelse af vilkår om tavshedspligt for så vidt angår oplysninger om tredjeperson m.v. fastsat i medfør af den foreslåede § 39 b, stk. 2, bør også kunne straffes med bøde eller fængsel i indtil 6 måneder, og straffebestemmelsen bør derfor udvides til også at omfatte vilkår fastsat i medfør af arkivlovens § 39 b, stk. 2.

Til § 2

Med bestemmelsen foreslås det, at loven træder i kraft den dd. mm. 2020.

Det foreslås desuden, at ikke afgjorte ansøgninger om tilladelse til arkivadgang efter de gældende § 31, men som er indgivet før lovens ikrafttræden, skal behandles efter den nye bestemmelse i § 39 b, således at borgeren får den mest gunstige retsstilling.

Til § 3

Med bestemmelsen foreslås det, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland, men at ændringsloven ligesom den gældende arkivlov ved kongelig anordning kan sættes i kraft for sager, der er eller har været under behandling af rigsmyndighederne med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.